

281/78 (C.P.D.)

LUTHER BRUCE GROENEMEYER

en

DIE STAAT

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA.

APPELAFDELING.

In die saak tussen

LUTHER BRUCE GROENEMEYERAPPELLANT

en

DIE STAATRESPONDENT

Coram: MULLER et MILLER,ARR., et HOFMEYR,Wnd AR.

Aangehoor: 28 November 1978.

Gelewer: 1 Desember 1978.

U I T S P R A A K.

MULLER,AR.

Die appellant, n volwasse Kleurling man, is
deur VAN ZIJL,RP., en assessore in die Kaap Die Goeie
Hoop Provinsiale Afdeling skuldig bevind aan verkragting
van n Blanke vrou. Hy is gevonniss tot 15 jaar gevangenis-

straf...../2

straf. Hy kom nou, met verlof van die hof a quo, in hoër beroep teen sy vonnis.

Die feite van die saak is kortliks soos volg. Die klaagster is n getroude vrou en sy en haar man het gedurende 1976 van Engeland gekom om hulle in Suid-Afrika te vestig. Haar man is n bouer en ten tyde van die aanranding op haar het hulle gewoon in n huis in n redelike afgeleë deel van Wetton in die distrik Wynberg. Hulle het twee kinders, n dogter wat toe 7 jaar oud was en n seun wat ouer as die dogter is.

Volgens die getuienis van die klaagster, welke getuienis deur die hof aanvaar is, het sy die appellant vir die eerste keer gesien op n Maandag in Januarie 1978. Sy kon nie sê wat die datum was nie, maar die hof a quo het die datum bepaal as 8 Januarie 1978. Haar man was nie tuis nie en die appellant het by hulle huis opgedaag terwyl sy, gekleed in karige baaiklere, besig was om

in...../3

in die son te lê. Sy het 'n kledingstuk oor haar baaiklere
gehang en die appellant by haar huis ingeloop. Hulle het
vir 'n tyd lank binne gesit en gesels en die appellant het
haar vertel dat hy haar man ken.

Die appellant het 'n paar maal daarna weer vir die
klaagster besoek, elke keer terwyl haar man nie tuis was
nie. Hulle het oor allerhande dinge gesels, soos byvoor-
beeld haar man se finansiële posisie, haar juwele (wat sy
ook aan appellant getoon het) die feit dat sy in 'n motor-
ongeluk betrokke was, hoe sy sekere meubelstukke bekom
het, dat haar wasmasjien stukkend is en of die appellant
dit kon regmaak ens., ens. Op 'n dag het die appellant
haar vertel van 'n dame wat klere maak. Hy het verduide-
lik dat die dame die klere goedkoop en wel na maat maak.
Die klaagster het gesê dat sy sodanige klere wou bestel
waarop die appellant geantwoord het dat hulle dan die
klaagster se mate moes neem. Sy het gesê dit is nie

nodig nie want sy ken haar mate. Die mate het sy aan die appellant gegee asook mate van haar kinders sodat die appellant vir hulle klere kon bestel.

Op n later datum, 19 Januarie 1978, het die appellant weer gedurende die loop van die dag by die klaagster se huis opgedaag. Net sy en haar dogtertjie was tuis. Volgens die klaagster was sy besig om huiswerk te doen en was sy aangetrek in ou klere — n trui waarvan die knope maklik loskom en n langbroek waarvan die ritssluiters maklik oopgaan. Die klaagster het die appellant binnegenooi. Hulle het gesels en die appellant het ook die toilet gebruik. Hy het ook gesê dat die mate wat die klaagster hom vroeër gegee het verlore gegaan het en hy het gesê dat hy weer die mate wou hê en het voorgestel dat hy die klaagster se mate neem. Sy het egter gesê dat dit nie nodig is nie en dat die appellant net sowel n kledingstuk van haar kon vat en die mate daarvan kon neem.

Op een of ander stadium gedurende die voornoemde gesprek het die klaagster haar dogtertjie gestuur om na ander mense te gaan sodat sy uit die huis kon wees. Klaagster het by die verhoor verduidelik dat sy dit gedoen het omdat sy nie wou hê dat die dogter hoor dat daar vir haar ook klere bestel word nie. Dit moes n verrassing vir die dogter wees.

Klaagster het verder getuig dat sy op n stadium na haar kamer gegaan het om n kledingstuk te haal waarvan die appellant haar mate kon neem. Toe sy weer sien het die appellant haar in die gang agtervolg. Hy het haar gestoot na n slaapkamer waar hy haar op die bed neergedruk het en bo-op haar gaan lê het. Die klaagster het aan die hof verduidelik dat sy n probleem met haar longe het en dat, wanneer sy onder spanning verkeer, haar asem wegslaan. Sy het probeer skreeu maar die appellant het aan haar gesê dat dit geen doel sou dien nie aangesien die bure nie tuis

is nie. Hy het ook gesê dat hy n mes in sy sak het en

dat, indien sy haar teensit, hy haar met die mes sou steek.

Met die een hand het hy haar/aan die keel beetgehad en met

die ander hand het hy haar broek en die kort broekie wat

daar onder was afgestoot en het toe met haar gemeenskap

gehad. Wat eintlik gebeur het blyk uit die volgende pas-

sassies uit haar getuienis:

"Did he penetrate you at any stage?----

He did slightly, I wouldn't say that he went completely the whole way, but he did penetrate, yes. And when he stood up he had lost his erection.

COURT: Please repeat that?----When he stood up from me the first time he had lost his erection and then he threw himself back on top of me again and he put his hand back across my throat and then he tried to make himself have an erection with his hand and again I was pleading with him and talking to him and telling him he was being stupid and that he must not do this, and then he stood up completely and then he started to dress himself again and he was saying to me you must not tell your husband anything about this and then I won't hurt you, but if you send anyone after me I will come back. So he said you must keep it to yourself, O.K.? And I am saying, yes, yes, all right."

Daarna het die appellant uit die huis gestap na sy motor.

~~Die klaagster het agternageloop om die registrasie-nommer~~
van sy motor te bekom. Die appellant het gesien dat sy
na die voertuig kyk en hy het self vir haar gesê wat die
registrasie-nommer is. Die appellant het daarna weggery.
Klaagster het n ander voertuig gestop en die persone wat
daarin was gevra om die appellant te agtervolg. Dit het
hulle gedoen. Hulle het hom ingehaal maar het hom laat
gaan nadat hy aan hulle n sekere verduideliking gegee het
asook sy naam en adres. Dit het later geblyk n vals naam
en n vals adres te wees, maar omdat die klaagster die re-
gistrasie-nommer van die appellant se voertuig gehad het,
het die polisie die appellant aangekeer.

Kortliks was dit die klaagster se storie. Daar-
by moet ek meld dat die appellant se getuienis was dat hy
wel met die klaagster gemeenskap gehad het maar dat sy
~~daartoe toegestem het.~~ Sy relaas van gebeure is egter

deur die verhoorhof verwerp.

Nadat hy skuldig bevind is het die appellant n heel aantal vorige veroordelings erken. Daar was n heel paar gevalle van huisbraak wat gepleeg is terwyl hy nog n jeugdige was, twee latere gevalle van diefstal, twee gevalle van aanranding sowel as een geval van poging tot verkragting. Die straf vir laasgenoemde misdaad was 12 maande gevangenisstraf waarvan die helfte voorwaardelik opgeskort was.

Vanweë sy vorige veroordelings het die advokaat vir die Staat by die verhoor aan die hand gedoen dat n onbepaalde vonnis opgelê word maar, soos reeds gesê, is n vonnis van 15 jaar gevangenisstraf opgelê.

Op appêl voor ons is die uitspraak van die verhoorregter met betrekking tot vonnis op verskillende gronde aangeveg, onder meer op die grond, so het die appellant se advokaat aangevoer, dat die vonnis skokkend is. Na

my mening is dit onnodig om al die gronde van kritiek wat die advokaat geopper het te behandel want ek stem met die advokaat saam dat die vonnis van 15 jaar gevangenisstraf onder al die omstandighede skokkend is, d.w.s. in die sin dat daar n treffende wanverhouding is tussen die vonnis wat opgelê is en die vonnis wat hierdie hof sou opgelê het indien dit as n hof van eerste instansie sou opgetree het. Sien in hierdie verband S.v.M., 1976 (3) S.A. 644 op bl. 649-650. Ek sê dit om die volgende redes.

Dit is waar dat die appellant se vorige veroordelings beslis as n verswarende omstandigheid dien by die oorweging van wat n gepaste vonnis behoort te wees. Een van die vorige veroordelings was juis vir n poging tot verkragting, hoewel die vonnis wat opgelê is aandui dat dit nie n ernstige geval kon gewees het nie. Wat egter, aan die ander kant van die skaal, as versagtende omstandighede dien, is die volgende:

(a) Die manier waarop die klaagster, in die afwesigheid van haar man, haar gedra het teenoor die appellant wat vir haar n vreemdeling was. Hy is in die huis ontvang sonder dat daar rede was vir sy besoeke, en dit wel terwyl sy soms skamel gekleed was. Intieme sake is met hom bespreek en op die geleentheid toe die klaagster aangerand is het sy haar dogtertjie weggestuur met die gevolg dat net die klaagster en die appellant in die huis was. Toe die appellant, op n datum nog voor die misdaad gepleeg is, voorgestel het dat hy die mate van die klaagster neem deur haar om die lyf te meet, moes sy dadelik besef het dat sy besoeke nie om dowe neute is nie en hom ontmoedig het om haar weer te besoek. Dit het sy nie gedoen nie. Ek gaan nie sover om te sê dat die klaagster hom opsetlik aangemoedig het nie. Maar die appellant mag wel

onder..../11

onder die indruk verkeer het dat sy nie onwillig sou wees tot toenadering nie.

(b) Die feit, soos uit die klaagster se getuienis blyk, dat, nadat daar penetrasie was, die appellant van plan was om vir 'n tweede maal omgang met haar te hê, maar dat hy, op haar versoek, dit nie gedoen het nie.

(c) Dat die klaagster glad nie beseer is nie en geen fisiese letsels opgedoen het nie. Daar was wel sielkundige nagevolge, in die sin dat sy na die voorval bang was, maar dit skyn nie ernstig te gewees het nie.

Op grond van genoemde oorwegings meen ek dat 'n gepaste vonnis, met behoorlike inagnome van al die omstandighede, die persoonlike omstandighede van die appellant en sy vorige veroordelings, 'n vonnis van 8 jaar gevangenisstraf sal wees. En omdat daar, na my oordeel,

n treffende wanverhouding is tussen so n vonnis en die

vonnis wat die verhoorhof opgelê het, is hierdie hof

bevoeg om met betrekking tot die opgelegde vonnis in

te gryp.

Die appêl slaag en die vonnis word ver-

minder na 8 jaar gevangenisstraf.

G.V.R. MULLER, AR.

MILLER, AR.)
HOFMEYR, Wnd AR.) Stem saam.